

Wat er zoal bloeit buiten de catalogus!?

Roeningeveld G.

Van de Belgische frankeerseries na de 1^e Wereldoorlog zijn het met name die met de Koninklijke Beeltenis en de Vogeltjes die de harten van de verzamelaar hebben gewonnen.... Vaak zijn deze series uitvoerig beschreven in de catalogi waarbij vooral het papier en de gom zeer veel aandacht kregen. Andere langlopende zegels zijn niet of nauwelijks bestudeerd...

De emissie Albert I van 1915 is grotendeels gedrukt in Engeland bij Waterlow and sons, Londen. Alle waarden op de 3 c na waren in 1915 beschikbaar in het onbezette deel van België. Na de 1^e Wereldoorlog werden de zegels elders in België ingezet, echter nog steeds gedrukt in Engeland. In 1920 verscheen de 3 c nog in Engeland gedrukt. Pas in 1922 zijn twee waarden 5 c en 20 c ook in Mechelen aangemaakt.

Wie de catalogi goed bestudeerd ziet dat er een aantal typen bestaan die helaas niet zo duidelijk zijn afgedrukt. Er staan vier typen beschreven waarvan de vierde uitsluitend de in Mechelen gedrukte zegels betreft.

Eigenlijk zouden de in Mechelen gedrukte zegels als een aparte emissie moeten worden opgevoerd vlak vóór de emissie Houyoux!

Zoals ze nu staan opgevoerd in de OCB worden ze slechts als type verwaarloosd en onbeduidend gezien.

Terug naar de vier „typen“ d.w.z. drie typen en een aangepaste tekening!

De typen I-III hebben een kralen-rand en een ornament links daarvan die een gelijkmatige afstand bewaart, bij de Mechelen-druk springt het ornament op één plek sterk naar binnen met een uitstulpsel:



Bij alle types [behalve II] gaat het om een doorbroken krul met een schuin wit lijntje!

Hier met de linkerhoek afgebeeld echter de rechter bovenhoeken vertonen hetzelfde beeld wat handig kan zijn als een stempel-afdruk het bekijken bemoeilijkt.



Type I

Type II

Type III heeft net als type I de gebroken krul, maar in de linkerhoek is aan de rechterbovenhoek van het waarde-cartouchet het verschil te zien!

Bij type III vertoont het witte ovale binnenkader naast de cartouche een fikse inkeping naar binnen [zie de 2 c] die bij type I [zie de 5 c] veel minder duidelijk is.

Links type I - rechts type III



Emissie 1915

Albert I met type I, boekdruk Waterlow, 1915, 1919-1924 * :

- 1 c oranje, 2 c bruin, 5c groen, 10c rood, 15 c violet, 20 c lila, 25 c blauw

Albert I met type II, boekdruk Waterlow, 1919-1920:

- 1 c oranje, 2 c bruin, 3c grijs, 5 c groen, 15 c violet,

Albert I met type III, boekdruk Waterlow, 1920:
- 1 c oranje, 2 c bruin, 5 c groen, 10 c rood, 15 c violet,

* De stempels met Depot en jaartal zijn GEEN indicatie van wanneer de zegels zijn gedrukt!

Emissie 1922

Albert I, boekdruk Zegelwerkplaats Mechelen 1922: - 5 c groen, 20 c lila

Het papiergebruik

Nog niet eerder besproken is het papiergebruik! Het boekdrukpapier is zonder watermerk maar wel met een duidelijk zichtbare [tegen het licht houden!] symmetrische zeefstructuur (linnen-binding) met langwerpige ruiten. De richting van het papier- de lange diagonaal van de ruiten - is bij ALLE Waterlow drukken verticaal en bij de Mechelen-druk horizontaal.

Er is tweede aspect naast dat van de papierrechting wat deze emissie zo interessant maakt! Bijna alle postzegels - van de gehele wereld! - uit de periode 1870-1938 vertonen de ruiten-structuur zij het met een lengte - in de illustraties hieronder de hoogte - van een ruit van circa 1.25 mm!

Bij de vermoedelijk eerste oplage van de Waterlow-druk uit 1915 hebben de ruiten een hoogte van circa 1.00 mm.

De Belgische filatelie heeft hiermee een wereldprimeur want nog nooit eerder is over dit aspect bij papier geschreven. Het is zeer aannemelijk dat - met name bij de zegels van het Verenigd Koninkrijk [Engeland] - er verschillen in papier gevonden gaan worden bij postzegels waarvan alle experts gedacht zullen hebben dat alles over hun zegels al honderd jaar geleden was ontdekt en beschreven...

16.09.2013
Roeningeveld G.

Fijn-mazig, 1.00mm hoge ruit



Grof-mazig, 1.25mm hoge ruit

